

Kontor: PBH
Sagsbehandler: NBB
Sagsnummer: 2016/007676
3. februar 2017

RESUMÉ

Udkast til kgl. anordning om ikrafttræden for Grønland af beredskabsloven

Udkastet til anordning samler de bestemmelser af beredskabsloven, som ønskes sat i kraft for Grønland i en samlet anordning.

Udkastet til anordningen sætter to separate dele af beredskabsloven i kraft ved en samlet anordning. Udkastet til anordning ændrer ikke ved den gældende kompetencefordeling på beredskabsområdet, hvor det almindelige beredskab i Grønland er et selvstyreanliggende dækket af Inatsisartutlov om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger.

Første del angår en opfølgning på anbefalingerne i Redegørelse om Beredskabslovgivningen i Grønland fra 2010. Formålet med redegørelsen var at belyse, hvordan beredskabslovgivningen i Grønland kunne ajourføres i overensstemmelse med principperne om opgivelsen af sondringen mellem krigs- og fredstid og indførelse af sektoransvarsprincippet under hensyntagen til det særlige forhold, at såvel rigsmyndigheder som selvstyremyndigheder varetager beredskabsopgaver i Grønland.

I redegørelsen, der blev afgivet af Forsvarsministeriet (formand), Statsministeriet, Justitsministeriet, Finansministeriet, Grønlands Hjemmestyre/Selvstyre samt Beredskabsstyrelsen (sekretær), anbefaledes således en lovfæstet gennemførelse af sektoransvarsprincippet i Grønland.

Gennemførelsen af sektoransvarsprincippet på selvstyrets område forudsætter, at kompetencen til at planlægge for opretholdelse og videreførelse af samfundets funktioner i tilfælde af større ulykker og katastrofer overtages af selvstyret i forbindelse med ophævelse af lov

om det civile beredskab fra 1959 (sat i kraft ved kgl. anordning i 1962). Herefter kan sektoransvarsprincippet lovfæstes i den grønlandske beredskabslovgivning.

For rigsmyndighederne anbefaledes den dagældende § 24 i beredskabsloven herudover sat i kraft for Grønland. Dette blev muliggjort med en ændring af den danske beredskabslov i 2014 (lov nr. 514 af 14. marts 2014). I forbindelse med lovændringen i 2014 blev forsvarsministerens koordinationsforpligtelse rykket fra lovens § 24, stk. 2, til lovens § 26, stk. 1, hvorfor både § 24 og § 26 nu foreslås sat i kraft for Grønland.

Med henblik på beredskabslovens delvise ikrafttræden for Grønland samt ophævelse af lov om det civile beredskab er der udarbejdet et udkast til kgl. anordning om ikrafttræden for Grønland af beredskabsloven.

Denne del har tidligere været indeholdt i et udkast til kongelig anordning, som har været behandlet i pkt. 129 på EM 2016. Landstinget vedtog at tilslutte sig forslaget.

Den kongelige anordning blev dog ikke underskrevet og udstedt, da behovet for at sætte yderligere bestemmelser i kraft for Grønland viste sig i efteråret 2016. Af lovtekniske årsager var det nødvendigt at udarbejde en samlet anordning.

Den anden del er afledt af Grønlands Landstings beslutning af 2. december 2015 om vedtagelse af et beslutningsforslag om udtalelse om ophævelse af forbeholdet for Grønland fsva. bl.a. konventionen om fysisk beskyttelse/ændringskonventionen.

Kongeriget Danmark tilsluttede sig konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer i 1980 og ratificerede den i 1991. Konventionen er gældende for Grønland. I 2010 tilsluttede Kongeriget Danmark sig ændringskonventionen, i hvilken forbindelse Danmark erklærede forbehold for ændringskonventionens gyldighed for Grønland. Med ændringen til konventionen blev anvendelsesområdet udvidet, navnlig derved at beskyttelse af nukleart materiale og nukleare anlæg mod sabotage indgår. Ændringen til konventionen trådte i kraft den 8. maj 2016 og konventionen benævnes nu ”Konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale og nukleare anlæg” (herefter konventionen).

Efter konventionen skal nukleart materiale, der udnyttes til fredelige formål, beskyttes mod tyveri og anden uretmæssig tilegnelse, og nukleart materiale og nukleare anlæg skal beskyttes mod sabotage. Efter konventionen er Kongeriget Danmark forpligtet til at etablere et lovmæssigt system vedrørende sikringsmæssige foranstaltninger (fysisk beskyttelse) af nukleart materiale og nukleare anlæg. Det lovmæssige system skal også omfatte tilsyn.

Forpligtelserne har hidtil været opfyldt gennem en administrativ praksis, men efter en nærmere bedømmelse har Forsvarsministeriet og Beredskabsstyrelsen fundet, at opfyldelsen af forpligtelserne skal ske ved etablering af et egentligt lovmæssigt grundlag. På den baggrund blev Lov om ændring af beredskabsloven fremsat i efteråret 2016, dette forslag blev vedtaget i december 2016. Idet forpligtelserne efter konventionen skal omfatte Grønland, skal de nye bestemmelser i beredskabsloven medtages i forbindelse med ikraftsættelse af beredskabsloven for Grønland.

Formålet med Lov om ændring af beredskabsloven er således bl.a. at skabe et fuldt og entydigt lovmæssigt grundlag for de sikringsmæssige forpligtelser, som påhviler den, der bruger, opbevarer eller transporterer nukleart materiale, og den, der driver et nukleart anlæg.

Med ikraftsættelse af ændringen af beredskabsloven for Grønland vil der gælde de forpligtelser vedrørende sikringsmæssige foranstaltninger i Grønland, som vil være gældende i Danmark, og som følger af konventionen.

Det skal særligt bemærkes, at Beredskabsstyrelsen tidligere har udarbejdet et notat ("Notat vedrørende lovgivningsmæssige konsekvenser af ophævelse af forbehold angående visse konventioners gyldighed for Grønland"), der vurderede de forpligtelser, der ville følge af Grønlands tiltrædelse af konventionen. Notatet indgik bl.a. i Inatsisartuts beslutning i december 2015 om at anmode om at ophæve den territoriale begrænsning for Grønland for bl.a. denne konvention.

Selvstyret og Justitsministeriet har på baggrund af notatet etableret Inatsisartutlov nr. 33 af 9. december 2015 om ioniserende stråling og strålebeskyttelse samt sat ændringer i dele af udleveringsloven i kraft for Grønland, idet dette ifølge notatet udgjorde de lovgivningsmæssige konsekvenser af ophævelse af det forbehold for gyldighed for Grønland, som Kongeriget Danmark erklærede ved tilslutning til ændringen af konventionen. Forsvarsministeriet og Beredskabsstyrelsen har sidenhen vurderet, at opfyldelsen af forpligtelserne ifølge konventionen skal ske ved etablering af et egentligt lovmæssigt grundlag for varetagelse af opgaver vedrørende fysisk beskyttelse af nukleart materiale og nukleare anlæg.